

บัญหาทางค้านบุคลากรในการบริหารระเบียบและวิธีปฏิการคืนภาษีเอกสาร
ของกรมศุลกากร

นายประเสริฐ กำปั่นทอง

001584

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางหลักสูตรปริญญาพาณิชยศาสตร์มหาบัณฑิต^๒
แผนกวิชาพาณิชยศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

I164114444

PERSONNEL PROBLEMS IN THE ADMINISTRATION OF THE RULES AND
METHODS OF CUSTOMS DUTY REFUND

MR. PRASIT KAMPANTHONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Commerce

Department of Commerce

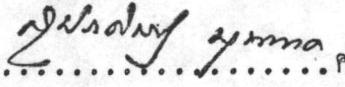
Graduate School

Chulalongkorn University

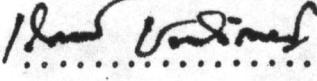
1979

หัวขอวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางค้านบุคลากรในการบริหารระเบียบและวิธีปฏิบัติ
โดย	การคืนความอิสระของกรมศุลกากร
แผนกวิชา	นายประสิทธิ์ กำปั่นทอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	พัฒนศยาสกุล
	นางประคอง ลีละวงศ์
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริโภสภาคย์ นุรพาเกจะ

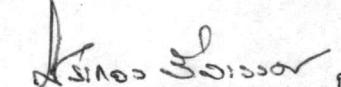
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

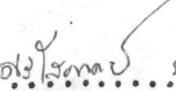

..... กรรมคืบบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เถาวลีย์ นันทาภิวัฒน์)

..... กรรมการ
(นายสุวิทย์ สุภาธรยาวัฒน์)

..... กรรมการ
(นางประคอง ลีละวงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริโภสภาคย์ นุรพาเกจะ)

ฉลิวศิริของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาทางค้านบุคลากรในการบริหารและปรับปรุงตัว

ชื่อนิติท

นายประลักษณ์ ก้าวหน่อง

อาจารย์ที่ปรึกษา

นางประคอง สีละวงศ์

แผนกวิชา

พาณิชยศาสตร์

ปีการศึกษา

2521

นักศึกษา

ป้ายคืนอกร กรมศุลกากร เป็นหน่วยงานที่ให้บริการท่อประปาชนในการขอคืนภาษีอากรที่น้ำสินค้าทั่วไป เช่นน้ำหรือสิ่งออกใบกำกับภาษี ตามที่กฎหมายศุลกากรกำหนดไว้ ประเภททั่วไป ที่กฎหมายศุลกากรกำหนดให้คืนภาษีอากรได้ มีอยู่หลายประเภท เช่น การขอคืนภาษีอากรสำหรับของที่ขาดหาย ของไม่ส่งมา ภาษีอากรที่ชำระไว้เกิน ยกเว้น การนำวัสดุคืนเข้ามาผลิตแล้วส่งกลับไปทั่วประเทศ ของส่งกลับไปทั่วประเทศ เงินประกันสินค้าหายฟังของสิ่งออกใบกำกับภาษีฯ ฯ. การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงปัญหาด้านบุคลากร เกี่ยวกับระเบียนและวิธีปฏิบัติในการคืนภาษีอากร ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องให้บริการท่อประปาชนอยู่เป็นประจำ เพื่อที่จะทราบถึงปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงานตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อสรุปไว้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเบื้องต้นเพื่อพิจารณาและทำความเข้าใจกับปัญหาให้คุ้งชัดโดยใช้ข้อมูลปฐมนิเทศข้อมูลทุกภูมิ ซึ่งได้จากการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่างๆ การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยในภาคสนามเป็นหลัก โดยใช้แบบสอบถามแก่ธุรกิจเอกชนที่ติดต่องานกับป้ายคืนอากรชุดหนึ่ง และแก้ไขข้อข้อสงสัยทางเอกสารและลูกจ้างอีกชุดหนึ่ง ข้อมูลที่ได้นำมาสรุปเปรียบเทียบเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาแก่ผู้ที่สนใจต่อไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผลของการศึกษาอุบമภาพอสูรไปกันนี้

หมวด ก. ค้านข้าราชการและลูกจ้าง

1. ค้านสถานภาพของผู้ถูกศึกษา เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ถูกษากาของข้าราชการและลูกจ้างในฝ่ายคืนอกร

- จำนวนข้าราชการและลูกจ้าง
- อายุของข้าราชการและลูกจ้าง
- ระดับการศึกษา
- ระดับข้าราชการ

2. ค้านการปฏิบัติงาน เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ข้าราชการและลูกจ้างปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

- การจัดสภาพงาน
- ระเบียบและวิธีปฏิบัติ
- ปัญหาความล่าช้าในการคืนภานี้อกร
- ผู้ที่คิดองาน

หมวด ข. ค้านธุรกิจเอกชน

1. ที่ว่าด้วย เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับลักษณะและสภาพของธุรกิจที่ติดต่องานกับฝ่ายคืนอกร

- สถานที่และขนาดของกิจการ
- ประเภทของกิจการ
- ระยะเวลาในการประกอบการ

2. ค้านการติดต่องาน เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการติดต่องานของ

ธุรกิจเอกชน

- ระยะเวลาและระดับการศึกษาของพนักงาน
- ประเภทของพนักงาน
- ระยะเวลาในการขอคืนภานี้อกร

- ประเทกการขอคืนภาษีอากร
- การปฏิบัติงานของข้าราชการ
- ขอเสนอแนะต่าง ๆ

จากข้อมูลที่ได้จะน่าช่วยในการพิจารณาแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งผลจากการศึกษา วิจัยมีผู้เสนอแนะให้มีการรวมหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายคืนภาษีอากรรวมกันแล้วทั้งชั้น เป็นกองใหม่ เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว มีอำนาจหน้าที่อย่างสมบูรณ์ในการคืนภาษีอากร ผลของการเสนอแนะของการสำรวจพบว่าร้อยละ 47.00 เห็นควรให้มีการจัดฝ่ายคืนภาษีอากร ใหม่ โดยการรวมหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กับฝ่ายคืนภาษีอากรมาไว้รวมกันเพื่อทำให้เกิดความ คล่องตัวในการปฏิบัติงานมากขึ้น ซึ่งถ้ายกฐานะเป็นกองจะทำให้เกิดผลดี ดังจะสรุปได้ ดังนี้

(1) ขั้นตอนในการพิจารณาสูตรการผลิต การพิจารณาสูตรการผลิตเกี่ยวกับ การนำวัสดุคิบเข้ามาผลิตแล้วส่งออกไปต่างประเทศ จะสามารถลดขั้นตอนลงได้มาก เพราะไม่ต้องส่งสูตรการผลิตไปให้หน่วยงานอื่น โดยหน่วยงานนั้นจะร่วมอยู่ในกองใหม่นี้
 (2) ในค้านเอกสารประกอบการคืนภาษีอากรและการพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายเงิน คืน ควรจัดระบบการเก็บเอกสารใหม่ โดยแยกตามประเภทของกิจการและแยกย่อย เป็น แท้จริง กิจ ซึ่งจะทำให้เกิดความคล่องตัวในการค้นหาเอกสาร ส่วนการอนุมัติสั่งจ่ายคืน เงินภาษีอากรควรให้หัวหน้าฝ่ายมีลิขิและอำนาจในการอนุมัติสั่งจ่ายซึ่งอาจจะจำกัดวงเงิน ตามความเหมาะสม โดยมิต้องให้อธิบดีหรือรองอธิบดีเป็นผู้อนุมัติการสั่งจ่ายทุกราย

(3) การควบคุมบัญชีบัญชี ถ้ายกฐานะจากฝ่ายขึ้นเป็นกองจะทำให้การควบ คุมบัญชีบัญชีคล่องตัวกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันซึ่งต้องขึ้นอยู่กับกองของอากร มีผู้อำนวยการ กอง เป็นผู้บัญชีบัญชี โดยความเป็นจริงแล้วสายงานเก็บจะไม่เกี่ยวข้องกับกองอากรเลย และ สถานที่ปฏิบัติงานก็ไม่ได้รวมอยู่กับกอง แต่แยกสถานที่ปฏิบัติงานกันอย่างเด่นชัด

พื้นที่บัญชาติ ฯ ที่เกิดขึ้นกับฝ่ายคืนอกร นอกจากจะเกิดจากฝ่ายคืนอกร
เองแล้ว ยังเกิดบัญชาติจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้การปฏิบัติงานไม่คล่องตัว เกิด
ความล่าช้าและทิศชักในบัญชาติ ฯ ซึ่งควรจะได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

7

Thesis Title	Personnel Problems in the Administration of the Rules and Methods of Customs Duty Refund.
Name	Mr. Prasit Kampanthong
Thesis Advisors	Mrs. Prakong Leelawongs Assistant Professor Sirisopak Buraphadeja
Department	Commerce
Academic Year	I978

ABSTRACT

Duty Refund Division, Department of Customs, services the people in the process concerning claim for withdrawal of import and export duty. According to the customs law, there are various types of withdrawal that the law has given owners the right to refund their duty. These types of withdrawal are the refunding of duty for the products that are lost, shortland, overpaid, interest, raw materials for finished product to be re-exported, re-exported products, coasting goods, export goods, ect. This research is to concentrate on personnel problems in respect of rules and methods of withdrawal. The paper also tries to find out the problems concerning management and operation of the Duty Refund Division, as well as the relation official suggestions of concerning organizations, in order to sum up their problems and suggestions for further study.

The research is a primary study for a better consideration and understanding of the problems. The study uses primary and secondary data collected from questionnaires, obsevertion, interviews and government information.

The study is however largely based on field survey by sending out questionnaires to private business firms which contact the Duty Refund Division, and to government officier as well as employee of the Division.

The study of this thesis can be summed up as follows:-

Section A. government officier and temporary employees.

I. The status of population. It is concerned with the status of government officies and temporary employees of the Duty Refund Divesion.

- Number of government officiers and employees.
- Ages of government officiers and employees.
- Level of education.
- Levels of position.

2. Operation. It is concerned with the routine operation of government officiers and employees.

- Organization.
- Rules and methods.
- Problems of delay for a claim.
- Related Business Firms.

Section B. Private business.

I. General view. It is concerned with types and conditions of business firms which contact the Division.

- Location and types of business.
- Type of business.
- Duration of operation.

2. Related Business Firms. It is concerned with private business firms which contact with the Division.

- Duration and levels of employee education.
- Types of employee.
- Types of claim for withdrawal.
- Duration of claim for withdrawal.
- Working practices of government officers.
- Suggestions.

The study points out that the Duty Refund Division and closely related divisions should be embraced together for a new division. This new division would make the process of refunding operation more convenient and faster. The new division should have a complete authority concerning the process of duty refunding. The survey reveals that 47% of the total questionnaires favour an establishment of new division. The survey also shows that the cause of delay in operation is an uncooperation among the concerning divisions. In this manner the new established division would make the operation more convenient. The benefit of the new division can be summarised as follows:-

I. The new division would reduce the process of inspecting production formula of the division concerning imports of raw material for production and re-exports, because the production formula need not be sent to other division for inspecting.

2. Government documents for withdrawal and approval for duty refund should be handled with a new filing system again should be classified according to types of business for a sake of convenient reference.

In the process of withdrawal, the head of the division should have an authority to approve the withdrawal within a limited amount in order to reduce the working load of the Director - General.

3. Supervision. The forest status of the organization as a sub-division should be raised to a division. Actually in the process of operation the Duty Refund Division do not have much close contact with the Duty Division.

Various problem that arises in the Duty Refund Division also have effect on other related divisions. This would cause inconveniences and undue to the divisions operation delays. It is thus suggested that the division should be reorganized.

กิจกรรมประจำตุ๊ก

ความคิดในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เกิดขึ้นจากการที่ผู้เขียนมีความสนใจและปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายศึกษากร กรมศุลกากร ซึ่งผู้เขียนมีประสบการณ์ในงานประทับตรา พอ สมควร ประกอบกับงานค้าน้ำบางปะกง จึงมีความคิดว่าจะทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารระเบียบและวิธีปฏิบัติของฝ่ายศึกษากร ผู้เขียนจึงนำความคิดนี้ไปเรียนปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้รู้อิทธิพลอย่างท่าน เพื่อขอความคิดเห็นและคำแนะนำต่อไป จนสำเร็จมาเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ในที่สุด

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความเมตตาช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างมาก รวมทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องและการเรียบเรียงจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์จากคุณประคอง ลีดะวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริโภสภาคย์ บูรพาเดชา ซึ่งท่านทั้งสองท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียนด้วย ถ้าปราศจากท่านอาจารย์ทั้งสองแล้ว งานเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงยากที่จะสำเร็จลงได้ ผู้เขียนขอสักสำนึกในพระคุณของท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ในการรวบรวมเอกสารและข้อมูลพร้อมทั้งคำแนะนำต่อไป ผู้เขียนได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคุณ สุวิทย์ สุภาจารยาวัฒน์ และคุณ จา奴รา ศรีแก้ว และในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้เขียนขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการออกแบบสอบถามความคุยด้วย เพราะถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลเหล่านี้แล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จดุล่วงไปไม่ได้อย่างแน่นอน และสิ่งที่ผู้เขียนจะลืมไม่ได้ก็คือ ความเมตtagากรุณาจากบิค มาตรานั่ง กิจเก้าและพี่ ๆ ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนในทุกอย่าง ที่ผู้เขียนทั้งแต่เริ่มต้นการศึกษา ดังนั้นผู้เขียนจึงถือโอกาสขอบคุณมา ณ โอกาสสักคราว

ในที่สุดนี้ ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือทั้งที่ได้กล่าวนามและไม่ได้กล่าวนามมาแล้วข้างต้น เป็นอย่างสูง อีกครั้งหนึ่ง และถ้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีส่วนต่อไปบ้างผู้เขียนขอขอบคุณความคืนนี้ให้แก่ บุพการี และผู้มีพระคุณแก้ผู้เขียนทุกท่าน และถ้าหากมีสิ่งใดที่ผิดพลาดหรือเป็นที่เสียหายขึ้นเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว ผู้เขียนขออภัยไว้ แต่เพียงผู้เดียว

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงถึงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	87
4.2 แสดงถึงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุราชการ	88
4.3 แสดงถึงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	89
4.4 แสดงถึงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับ พ.ช.	90
4.5 แสดงถึงอายุการทำงานในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม	91
4.6 แสดงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราภาระล้มในปัจจุบันของหน่วยงาน	92
4.7 แสดงถึงการทราบระเบียบและวิธีปฏิบัติในการคืนภาษีอากร	93
4.8 แสดงการศึกษาระเบียบและวิธีปฏิบัติการคืนภาษีอากร	94
4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการหน้าที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ	95
4.10 แสดงให้ทราบถึงความยุ่งยากที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการคืนภาษีอากร	96
4.11 แสดงถึงความลืมพื้นที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคืนภาษีอากร	97
4.12 แสดงถึงการบรรจุ แต่งตั้งข้าราชการของกองการเจ้าหน้าที่มีผล ฝ่ายคืนอากร	98
4.13 แสดงถึงระยะเวลาในการสืบเปลี่ยนตำแหน่งระหว่างกอง	
4.14 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปริมาณงานที่ปฏิบัติเป็นประจำ	100
4.15 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน	101
4.16 แสดงวิธีเก็บรวบรวมเอกสารในการประกอบการขอคืนอากร	102
4.17 แสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงสถานภาพของฝ่ายคืนอากร	103
4.18 แสดงความยุ่งยากที่มีงานมีท่อฝ่ายคืนอากร	104
4.19 แสดงมูลเหตุใจที่ทำให้มาทำงานในกรมศุลกากร	105
4.20 แสดงมูลเหตุที่ทำให้ไม่ชอบงานในกรมศุลกากร	106

	หน้า
4.21 แสงที่ดีทั่วไปในห้องร้าน (โรงงาน)	108
4.22 แสงลักษณะของกิจการ	109
4.23 แสงประเภทของกิจการ	110
4.24 แสงสถานภาพของกิจการ	111
4.25 แสงระยะเวลาในการคำนีนกิจการ	112
4.26 แสงสถานภาพของการเป็นสมาชิกสมาคมฯ	113
4.27 แสงระดับการศึกษาของผู้ที่คิดถึงงานกับฝ่ายคืนอกร	114
4.28 แสงระยะเวลาในการทำงานของพนักงาน	115
4.29 แสงจำนวนพนักงานที่มาคิดถึงในแต่ละครั้ง	116
4.30 แสงประเภทของพนักงานที่คิดถึงงานกับฝ่ายคืนอกร	117
4.31 แสงประเภทความรู้ของพนักงานที่คิดถึงกับฝ่ายคืนอกร	118
4.32 แสงประเภทของการขอคืนภาษีอกร	119
4.33 แสงความเห็นเกี่ยวกับการคิดถึงงานกับฝ่ายคืนอกร	120
4.34 แสงระยะเวลาในการคืนภาษีอกรของฝ่ายคืนอกร	121
4.35 แสงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับส่ายงานในฝ่ายคืนอกร	122
4.36 แสงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับลิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข	123
4.37 แสงถึงข้อสังเกตในการปฏิบัติงานของข้าราชการในฝ่ายคืนอกร	124
4.38 แสงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ และลูกจ้าง	126
4.39 แสงความคิดเห็นในการแก้ไขสมรรถภาพในการทำงาน	127
4.40 แสงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้าราชการและลูกจ้างในฝ่ายคืนอกร	128
4.41 แสงถึงสาเหตุของความล่าช้าในการคืนภาษีอกรที่มิได้เกิดจาก ฝ่ายคืนอกร	129
4.42 แสงวิธีที่คิดที่สุดในการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาล	130

4.43 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการคืน ภาษีอากร	131
4.44 แสดงประเภทของสูตรในการผลิตที่ควรใช้	132
4.45 แสดงถึงผลของการใช้สูตรของบริษัทของ	133
4.46 แสดงถึงจำนวนภาษีอากรที่ได้รับคืนสามารถช่วยลดต้นทุนการ ผลิตໄก์	134
4.47 แสดงถึงจำนวนระยะเวลาในการได้รับคืนภาษีอากรนับแต่วัน ที่ยื่นคำร้องขอคืน	135
4.48 แสดงการเปรียบเทียบ คน/งาน	152

% % % % % % % % % % % %

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

ก

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

จ

กติกรรมประการ

ฉ

รายการตารางประกอบ

ฉ

บทที่ 1 บทนำ

1

ประวัติภาษาศึกษาไทย

1

วิวัฒนาการของกฎหมายศึกษา

13

วัสดุประสงค์ของการศึกษา

19

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

20

วิธีการศึกษา

21

บทที่ 2 หลักการบริหารงานบุคคล

22

ความหมายของการบริหารงานบุคคล

22

วิวัฒนาการของแนวความคิดในทางการบริหารงานบุคคล

24

วัสดุประสงค์

26

หน้าที่การบริหารงานบุคคล

27

การจัดสภาพงานบริหารงานบุคคล

30

ระบบราชการ

35

การบริหารงานของรัฐ

37

บทที่ 3 การจัดสภาพงานและระเบียบวิธีปฏิบัติในการคืนภาษีอากร

42

หมวด ก. ทั่วไป

42

- หน้าที่และความรับผิดชอบของกรมศุลกากร

42

- การจัดการบริหารงานและการแบ่งงานของกรมศุลกากร

43

- การจัดสภาพงานในกรมศุลกากร

44

	หน้า
ระเบียบและวิธีปฏิบัติในการคืนภาษีอากร	62
หมวด ช. การคืนเงินอากรเงินประจำที่หรือหลักประจำที่	62
- การคืนเงินอากรที่เสียไว้เกิน	62
- การคืนเงินประจำที่เสียไว้เกิน	66
- การคิดคอกเบี้ยให้แก่ผู้นำเข้า - ส่งออก	67
- การคืนค่าภาษีของสิ่งกลับไปทางประเทศ	69
- การคืนค่าภาษีของที่ใช้ในการผลิต ผสม ประกอบหรือบรรจุแล้วส่งออกไปทางประเทศ	74
- การคืนอกรน้ำมันที่ใช้เติมอากาศยาน	78
หมวด ค. ขั้นตอนในการคืนภาษีอากร	81
- งานคืนอากรประจำที่คุณิต	81
- งานคืนอากรประจำที่อื่น ๆ	84
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลการวิจัย	86
หมวด ก. สถานภาพของบุตรตอบ (ข้าราชการ)	87
หมวด ข. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในฝ่ายคืนอากร (ข้าราชการ)	92
หมวด ค. ทั่วไป (เอกชน)	108
หมวด ง. การติดต่องาน (เอกชน)	114
บทที่ 5 สรุปผลและขอเสนอแนะ	136
หมวด ก. ค้านข้าราชการและลูกจ้าง	136
- ค้านสถานภาพของบุตรูกศึกษา	136
- ค้านการปฏิบัติงาน	139

	หน้า
หมวด ๙. ค้านธุรกิจเอกชน	142
- ท้ว. ๆ ไป	142
- ค้านการติดต่องาน	143
 บรรณานุกรม	 153
ภาคผนวก	157
ประวัติผู้เขียน	203